

De Kroetwusj

Colofon

DE KROETWUSJ

Wordt uitgegeven door het IVN Elsloo en is bestemd voor leden en donateurs. Dit verenigingsblad verschijnt 4 x per jaar en wordt samengesteld door Nel de Geus en Margriet Roberts.

Uw inbreng kan worden gezonden naar Stationsstraat 188, 6181 AM Elsloo; nelladegeus@gmail.com en margriet.roberts49@gmail.com

Bestuurssamenstelling:

Voorzitter:	Remi Diris
Secretaris:	Frans Stassen
Penningmeester:	Martin Meulenberg
Piv. voorzitter:	Chris Wolthuis
Piv. secretaris:	Harrie Lemmens
Secretariaat:	Postbus 575, 6180 AB Elsloo Tel. 046 – 437 2744
Website:	www.ivn/afdeling/ivn-elsloo
Beheer website:	Henk Jacobs
Facebook:	Angélique Diris

Werkgroepen:

Botanische tuin:	Wiel Lemmerling
Vogels:	Bert Heijnen
Excursies:	Hub de Rooy
Dia-avonden:	Chris Wolthuis / Martin Meulenberg
Dassen:	Remi Diris
Jeugd:	Remi Diris
Bever:	Jan Franssen
Communicatie:	Henk Jacobs

Uitgifte

De volgende Kroetwusj wordt uitgegeven in maart 2023

Kopij inleveren voor 1 maart 2023

Redactie en vormgeving: N. de Geus; M. Roberts

Verantwoording:

De redactie is niet aansprakelijk voor de inhoud van ingezonden artikelen en brieven. De redactie heeft het recht om ingezonden stukken niet te plaatsen. De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden teksten aan te passen met als doel de leesbaarheid te vergroten. Een volledige verantwoording is te verkrijgen bij de redactie.

Foto's van de schrijvers indien niet anders vermeld

Foto cover: Pierre Reubsaet

Inhoudsopgave

Colofon	2
Inhoudsopgave	3
Van de redactie en nieuwjaarsreceptie	4
Van de bestuurstafel	5
IVN-Elsloo bestaat 60 jaar. Wat te doen?	9
Najaarsles basisschool Elsloo	13
Beverwandeling jeugd	19
Beverdammen in Gellik	25
Kidsmiddag 4 september	27
Natuurwerkdag	29
Najaarswandeling Ingendael	32
Vogelexcursie en vogeltelling oktober 2022	37
Bezoek aan dierenhulpcentrum Opglabbeek	41
Strandjutten langs de Maas: Clean Up	48
Vogelkijkwandeling november 2022	52
Stiltewandeling	56
Dia-lezingen en informatie bustocht	59
Paddenstoelen	63
Egelopvang	64
Nestkastcontrole	64
Jaarprogramma vogelwerkgroep	67
Jaarprogramma excursiewerkgroep	68
Kidsactiviteiten	71

Van de redactie

Het laatste nummer van 2022 ligt voor u. Gelukkig konden er dit jaar weer veel activiteiten plaatsvinden en het nieuwe jaar wordt weer geopend met een nieuwjaarsreceptie.

Achterin dit nummer vindt u de programma's van de verschillende werkgroepen. Kijk vooral naar het bericht over de bustocht, gecombineerd met een mooie wandeling. Zie hiervoor bl. 61 en 62 en let op: **vertrektijd gewijzigd!**

Een mooi natuurjaar gewenst!

De waterburcht Schloss Burgau

Foto: Olaf Op den Kamp

Van de bestuurstafel

Remi Diris (voorzitter)

Deze week is WK voetbal begonnen in Qatar. De wereld op z'n kop in de eerste wedstrijden: Saoedi-Arabië wint van Argentinië en Japan wint van Duitsland. Asjemenou. Tegen de tijd dat dit boekje is verschenen is wel duidelijk hoe het verder is verlopen op dit toernooi, maar het moge duidelijk zijn: alles is mogelijk. En dat alles mogelijk is, geldt ook voor onze club.

Zoals u wel zult weten gaat het zeer voorspoedig met de bever in ons landschap, en ook in onze kasteelvijver. Eén van de belangrijkste taken van onze club is educatie, en dat geldt natuurlijk ook voor het verspreiden van kennis over de bever. Wist u dat deze dieren geen visen eten? En dat de ingang naar een burcht bij voorkeur onder water ligt? Vorige week maandag heeft de beverwerkgroep voor de allereerste keer een 'beverwandeling' gehouden voor meer dan 50 kinderen van groep 4 en hen alles geleerd over de bevers. Wat een succes, wat een beleving van de grote schare van enthousiaste vrijwilligers. Leerkrachten, ouders, kinderen, iedereen weet nu alles wat een bever een bever maakt. En wat riep de school: 'volgend jaar weer', dat is niet aan dovemans oren gericht!

Met onze dassen gaat het lekker. Hadden we al gezien dat ze veelvoudig in het dassenweike, gelegen aan de Scharberg, van het valfruit komen peuzelen, bereikte mij afgelopen week het bericht dat de faunatunnel onder de Scharbergweg zeer veel door de das wordt gebruikt. En – nou komt het – ook de tunnel opgehangen aan de zijkant van Brug Elsloo. Ook deze werkgroep

gaat binnenkort een les geven aan de lagere school. In januari, aan groep 8. In de volgende Kroetwusj meer hierover.

Velen van ons hebben al meegelopen met de ontzettend leuke en gevarieerde wandelingen van de excursiewerkgroep. Bent u bijvoorbeeld meegegaan naar de wandeling op Ingendael? Of meegelopen met de stilte-wandeling van eind oktober? Recent heb ik corona gehad en ik heb al weken hoestbuien, dus ik heb die wandeling helaas aan mij voorbij moeten laten gaan. Datzelfde gold voor de Natuurwerkdag, als altijd op de 1^e zaterdag van de maand november. Maar ze hebben mij niet gemist, als gebruikelijk hebben velen zich aangemeld en ingespannen (waaronder vier kinderen), net als vorig jaar op de Medammerweide. Je kunt nooit vroeg/jong genoeg beginnen met het vertoeven in de natuur!

De vogelwerkgroep is bezig met de jaarlijkse tellingen. Deze worden als ik mij niet vergis aan de Belgische kant van de Maas verricht, tussen Geulle en de autoweg naar Belsj. Dit jaar is een ontzettend groot aantal vogels geteld, ik neem aan dat in deze of de volgende Kroetwusj alle details aan de lezers worden verstrekt. En ook de vogelwerkgroep laat zich niet kennen voor wat betreft educatie: in februari wordt er een 'vogelwandeling' georganiseerd voor de kinderen van groep 7. Spannend...

De winter nadert en onze botanische tuin ligt er weer mooi bij. De grote groep van vrijwilligers heeft zich dit jaar als vanouds van haar beste kant laten zien, de bezoekers kijken hun ogen uit. De tuindatabase die

afgelopen voorjaar in gebruik is genomen, is nu voor 100% bijgewerkt. Moet er nog wat besteld worden, moeten er planten afgedekt of binnengezet worden, en wat al niet meer: dit programma vertelt ons precies wat we willen weten. Wat ook vermeldenswaardig is, is dat Kuipers Tuinreizen onze botanische tuin in hun programma willen gaan opnemen. Maar ja, dat kan alleen als wij ook mensen hebben die deze bezoekers rond kunnen leiden. Afgesproken is dat wij Kuipers Tuinreizen in jaar 2023 twee maal in onze tuin gaan ontvangen. Kijken of dit bezoek aan hun wens tegemoet komt, maar ook kijken of wij gidsen kunnen vinden om dit te faciliteren.

En dan het landschapspark, daarboven bij het Theehuisje. Limburgs Landschap is druk bezig met het werven van vrijwilligers: mensen die het landschapspark willen onderhouden, en mensen die bezoekers alhier een rondleiding willen gaan geven. Feitelijk staat dit los van IVN Elsloo, maar we zijn wel degelijk betrokken bij dit initiatief. Want waarom niet samenwerken? Denk aan een groot project in onze botanische tuin, dan zou je deze groep van landschapspark-onderhouders hier wellicht voor kunnen benaderen. Dit zijn nog prille gedachtes, we zijn er mee bezig.

Over Limburgs Landschap gesproken: op de ALV hebben we verteld dat het paviljoen en de nieuwe werkplaats aan het eind van de muur langs de molenvijver, in september gebouwd zouden gaan worden. Inderdaad, er is nog helemaal niets gebeurd. En dat heeft een hele plausibele oorzaak: in de tussentijd is werkelijk alles stevig duurder geworden. Dus danig duur dat er zelfs gezocht moet gaan worden naar extra

financiering. We houden u op de hoogte in de volgende Kroetwusjen.

En dan het 60-jarig jubileum van IVN Elsloo. In deze Kroetwusj treft u een stuk aan van Harrie Lemmens. Onze club is de afgelopen jaren behoorlijk gegroeid, we zitten gezond in ons 'ledenjasje'. Maar gebleken is dat velen bij lange na niet de leden van onze club kennen. En dat terwijl dit zonder uitzondering super gezellige mensen zijn? Wij nodigen u dan ook van harte uit om in te schrijven, dit event te bezoeken en nieuwe vrienden voor het leven te maken.

We gaan nu hard richting Kerstmis en het einde van dit kalenderjaar. Ik wens u allen hele fijne feestdagen en eine gooje roetsj naar jaar 2023. En ik hoop van harte u de hand te mogen schudden op onze nieuwjaarsreceptie op zaterdag 7 januari.

Tot de volgende keer/Kroetwusj.
Remi Diris

Nieuwjaarsreceptie 2023

Graag nodigt het bestuur van IVN-Elsloo u uit voor de nieuwjaarsreceptie op:

Zaterdag 7 januari 2023 van 14 – 17 uur in de toren.

IVN-Elsloo bestaat 60 jaar in 2023

Harrie Lemmens

Wel of niet een feestje ter gelegenheid van het 60-jarig bestaan van IVN?

Alvorens tot die vraag te komen eerst inzicht in hoe het nu staat met de eerder gehouden feesten zoals het 40-jarig bestaan van de botanische tuin op 23 mei 2010 en het feest op 11 juni 2022 ter vervanging van de eerder geplande feesten op 30 mei 2020 en 31 mei 2021 ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de botanische tuin (NB: uiteindelijk allebei afgelast in verband met corona).

Tijdens de bestuursvergadering op 27 juli j.l. meldde de voorzitter dat onze vereniging in september 2023 60 jaar bestaat. Naar aanleiding van die opmerking ben ik maar eens gaan zoeken hoe het nu precies zit met datums voor de botanische tuin en voor IVN.

Zoekend in de mij ter beschikking staande stukken/boekjes e.d. kom ik op de volgende gegevens:

IVN Elsloo was een van de eerste IVN-verenigingen in Limburg, die in de 2^e helft van de jaren vijftig erg actief was. NB: geen officiële vereniging, statuten e.d.

Op 16 maart 1963 werd tijdens de ledenvergadering besloten zich als Instituut voor Natuurbeschermingseducatie (IVN) te laten inschrijven in Amsterdam. Dit besluit werd ook daadwerkelijk uitgevoerd. Ik heb niet kunnen achterhalen met ingang van welke datum wij officieel staan ingeschreven als IVN afdeling Elsloo bij IVN Nederland (Amsterdam). Ik ga ervan uit dat de voorzitter gelijk heeft als hij zegt dat we in september 2023 60 jaar bestaan. Hoe dan ook, IVN bestaat in 2023 60 jaar en dan maakt de exacte datum niet meer zoveel uit.

Ergens tussen 1969 en 1972 praat burgemeester Meyer met Piet Habets over een oplossing voor het verloederde gebied naast het kasteel, voorheen het gemeente-lager en de kasteeltuin. Burgemeester Meyer en Habets besluiten een plan te maken. Vanaf 1972 is een groep IVN'ers onder leiding van de heer Piet Habets betrokken bij de aanleg van de tuin. Er werd toen gekozen voor een kruiden-heemtuin en na 10 jaar werd de status van botanische tuin bereikt.

In 1977 vond de opening van de kruiden-heemtuin plaats.

NB: DAT WIJ OP 23 MEI 2010 HET 40-JARIG BESTAAN VAN DE BOTANISCHE TUIN VIERDEN WAS ONJUIST QUA DATUM. IK VERMOED DAT WE TOEN ZIJN UITGEGAAN VAN 1972 OMDAT VANAF DAT JAAR IVN'RS BETROKKEN WAREN BIJ DE AANLEG VAN DE TUIN.

Tot zover iets over onze geschiedenis.

Dan verder met de opzet voor een eventueel feest ter gelegenheid van ons 60-jarig bestaan in september 2023.

Allereerst de vraag: willen we dat wel en zo ja, voor welke insteek kiezen we dan? Is dat een feest met een officieel tintje of puur een feest voor leden en hun partners? NB: onder leden versta ik ook huisgenoot-leden.

Feest met een officieel tintje:

Wil je in aanmerking komen voor subsidie, dan moet je denken aan een opzet zoals voorzien voor de geplande viering in mei 2020 en mei 2021, die om reden van corona werden afgelast. Een dergelijk feest kost veel voorbereiding en kost relatief veel geld. Los van de subsidie van de gemeente Stein valt niet veel te halen bij andere instanties. Ik ga ervan uit dat de donateurs van ons laatste feest niet opnieuw bereid zullen zijn ons

financieel te steunen voor een nieuw feest. Alles bij elkaar moet je toch rekenen op een kostenpost van €2000 tot €2500.

Feest zonder officieel tintje, puur bedoeld als feest voor leden en partners:

Gelet op de positieve geluiden voor een vorige feest, gehouden in het verenigingslokaal van handboogschutterij St. Hubert te Elsloo, heb ik deze vereniging informeel benaderd met de vraag of een feest in hun lokaal mogelijk is. Het antwoord is JA. Een dergelijk feest kost vrij weinig inspanning om te organiseren. De ruimte is beschikbaar, een schietprogramma is voorhanden (NB: destijds erg goed bevallen), natjes zonder problemen voorhanden en personeel van St. Hubert is aanwezig. De rest zoals vlaai en buffet o.i.d. kun je zo duur maken als je zelf wilt en valt makkelijk te regelen.

Vornoemde opties heb ik tijdens de op 5 oktober j.l. gehouden bestuursvergadering voorgelegd aan het bestuur. Na enige discussie heeft het bestuur besloten (NB: niet unaniem) te gaan voor een feest zonder officieel tintje onder voorwaarde dat er voldoende belangstelling is van de leden.

Welnu, nu bent u aan de beurt. Vraag: bent u van plan om deel te nemen aan een feestje in september 2023? (NB: waarschijnlijke datum zaterdag 23 september)

Globale opzet van het feest:

Informele feestavond voorafgegaan door een “groene activiteit”. Tijdens de feestavond handboogschieten en mogelijk een quiz. Eigen bijdrage is € 5,- pp. Daarbij is inbegrepen eten, drinken (3 consumpties) alsmede de kosten voor deelname aan het schietprogramma. Meer consumpties voor eigen rekening ad € 1,75 per consumptie.

Gaarne uw reactie voor 23 december naar hhelemmens@hotmail.com of telefonisch naar 0464373290 / of 0651888178.

NB: u zit nog niet vast aan deze aanmelding. Ik gebruik de aanmeldingen om een indicatie te krijgen van de belangstelling voor het feest.

Botanische tuin in de zomer foto: Margriet Roberts

Najaarswandeling groep 5

Remi Diris

Zoals de traditie vereist vond ook dit jaar in oktober de najaarswandeling, georganiseerd door IVN-afdeling Elsloo plaats voor de lagere school. Frans Pepels had het weer allemaal voortreffelijk voor elkaar: de vrijwilligers waren geronseld, ingedeeld en geïnstrueerd. Voorzien van het benodigde lesmateriaal was iedereen ruimschoots op tijd aanwezig op de eigen post, om de kinderen van groep 5 alles te leren over zaadverspreiding. En Frans kreeg wat hij verdiende: het was deze 19^e oktober warempel een echte Indian Summer, een strakblauwe lucht met een warm aanvoelende zon.

Post 1 (theehuisje) werd bemand door Chris, die uitweidde over hoe zaden zich kunnen verspreiden op eigen kracht. Chris wist de kinderen te boeien met een plant wier naam doet denken aan tante Mien. Uiteindelijk deelde hij de naam van die mooie plant, waarvan het zaad bij aanraking spontaan door het theehuisje vloog: Balsemien. Daarna mochten de kinderen zelf ervaren hoe dit voelt, door met een katapultje bruine bonen van de theehuisje-helling af te schieten. Volgend jaar staat het hier vol met bruine bonen.

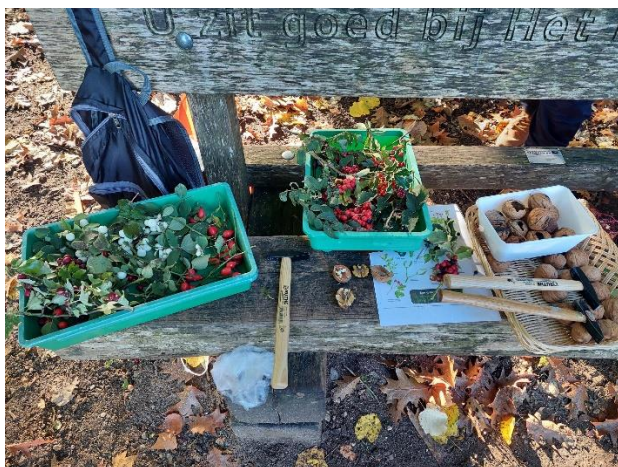
Post 2 (bij insectenhotel) werd waargenomen door Annelies en Jo. Zaadverspreiding door mens en dier. Ik was laatst in de botanische tuin aan het werk en ineens merkte ik dat ik helemaal volhing met het lastig te verwijderen zaad van de klit. Jo liet een tekening zien, waarin een klit enorm was vergroot en toen werd het de kinderen en mij duidelijk waarom die zaadjes zo ontzettend aan je vastklitten: elk haartje was als een haaknaald gevormd, wonderbaarlijk om te zien.

Post 3 aan het spoor: daar stond Frans Pepels, waar hij de kinderen uitlegde dat zaadjes ook door de wind verspreid kunnen worden. Staande onder een grote es was dat geen moeilijke opgave, met al die 'helicopter-tjes' op de grond. Op die manier zorgt de moederboom dat al haar kleintjes niet kansloos onder haar grote takken wortel gaan schieten, maar toch wat verderaf terecht kunnen gaan komen. Frans wist mooi uit te leggen dat wind eigenlijk lucht is die verplaatst wordt. Denk aan het schudden van je auto op het moment dat je een grote vrachtwagen inhaalt?

Post 4 was net voorbij Terhagen, alwaar Gertie en Margriet de kinderen uitgebreid lieten zien hoe ook vogels zaad verspreiden. Denk aan de witte besjes van de maretak (ook wel vogellijm genoemd) die kleeft aan de vogeltjes en bij een andere tak worden achtergelaten. Dat Gertie vandaag eventjes voor een vogeltje had

gespeeld en zelf wat eikeltjes in de boomschors had verstopt, dat blijft tussen u en mij...

Post 5 was het sluitstuk. Alwaar Frans Stassen en Hub de kinderen uitgebreid uitlegden dat zaad van bijvoorbeeld een els niet per se via de wind of dieren verspreid hoeft te worden, maar bijvoorbeeld ook door het water van een beek of rivier meegesleurd kan worden naar een geheel andere plek. Ik hoorde Hub ook het voorbeeld geven van een kokosnoot, die inderdaad drijvend op de meest gekke plekken in de oceaan overal ter wereld terechtkomen.

De schoolkinderen, leerkrachten en begeleidende ouders, vonden het een prachtige dag. Waarbij onze vrijwilligers zich wederom van hun beste kant hebben laten zien – hulde! En na een welverdiende kop koffie, thee of limonade, schijfje cake of een door Hub verzorgde lekkere appel, vertrok groep 5 tegen het middaguur weer terug naar school, waar het volgende feest lonkte: de vrije woensdagmiddag!

Bijdragen van de leerlingen groep 5

Elslo = tedanke aan de Els een Els in een
 boom en lo = Bos. Rood is gewaar voor
 de mens. en de die is Rood extra lekker.
 Een cardebel is lekker van boven en van
 de onderkant is prikkelig. Met dorens
 en de meeuwbes ok. Het genoemd knalbes
 de roozebotel is giftig voor mensen en dieren.

Met dank aan groep 5 van KC Aelse

Beverwandeling voor de jeugd

Pierre Reubsæet

14 November werd er door de beverwerkgroep van het IVN Elsloo een wandeling gehouden waarin groep 4 van de basisschool kennis kon maken met de bever. Het was een toch wel frisse ochtend met plots veel nevel, de kinderen waren allemaal goed gekleed en gingen met veel plezier op pad.

Jan Franssen had zo'n groep van 10 vrijwilligers bereid gevonden om de posten onderweg te bemensen. Er waren 5 posten waar de kinderen uitleg kregen over het leven van de bever in de natuur.

Ze konden de burcht zien die boven het water uitsteekt, de takken en stammetjes die hij voor het bouwen hiervan gebruikt en de modderpoel die hij maakt om de dam goed waterdicht te houden.

Er stond een geprepareerde bever zodat de kinderen ook zijn tanden goed konden zien waarmee hij de bomen omlegt. Met een beitel konden de kinderen in een stuk hout proberen om er stukjes uit te schrapen zoals de bever dat met zijn tanden doet. Dat viel de meesten toch wel tegen wat wel respect voor de bever opleverde.

Ook door middel van foto's werd aangetoond hoe het landschap veranderd is sinds de bever zijn intrek heeft genomen in het gebied rond de Hemelbeek.

Beverburcht

Onderweg was er een quiz waarbij met rode of groene kaarten antwoord gegeven werd op de vragen en de hilariteit groot was als een onderwijzer(es) of ouder als eerste afviel. In de toren kon er gekleurd worden en er werd een film gedraaid over de bever.

Na afloop was er voor de kinderen nog fris met een stukje cake en ze kregen een puzzel waarop een bever afgebeeld stond.

Veel kinderen vonden het een interessante wandeling, dit kwam ook door de activiteiten die ze onderweg deden. Vooraf hadden de kinderen op school een folder gekregen waarin al het een en ander over de bever verteld werd. Het was onderweg en bij de quiz goed te merken aan de antwoorden dat ze de folder goed gelezen hadden.

Bijdrage leerlingen groep 4

ik ben Sophie van de Beeverwandeling:
ik want het heel leuk ik want
het leukste wasde quax ik want het
heel leuk om te doen en wat niet leuk
was het was heel kort ik voelde mijn
voeten niet meer dat was niet leuk
maar de rest want ik leuk
ik heb geleert dat een manafes
zo groot kon worden.

lobbi Beeverwandeling
Het was zoal leuk maar het
tekenen en te rijken was het leuk
en de bever knuffel wil ik hebben
over al ging het over bevers

200

berber wandeling xxx

en leken het gewild en

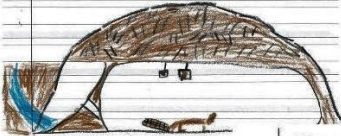
langes over leken

en met een listel leken in het leken

van het de leken van een spoor uit de leken

wordt de leken van de leken

het leken van leken om ki

Mees de berber wandeling
het was leuk want de cake

was leuk en het bleef con

was leuk en het was leuk

om een opgezakte leken te zien

en ik heb veel ge leed laatste

vraag en jullie zijn lief

bever wandeling.

ik ben lise. ik vond de bever
wandeling geweldig. ik vond
alles leuk. maar het leukst vond
ik de quiz. ik leerde dat
bevers hun staart gebruiken
voor het zwem. dat was het.

Met dank aan groep 4 van KC Aelse

Beverdammen in de Munsterbeek te Gellik

Jan Janssen

Op zondag 11 september trokken 8 leden van de beverwerksgroep naar het Belgische Gellik, een deelgemeente van Lanaken. In de vallei van de Munsterbeek aldaar zijn al jaren bevers actief. Tijdens een wandeling onder leiding van Jan Franssen liep de groep langs de bovenloop van de Munsterbeek. Bijzonder voor de beverhabitat ter plekke zijn de vele dammen die de bevers in de beek bouwden. Eén daarvan is de tientallen meters lang en op plaatsen meer dan een meter hoog. Vóór de dam is daardoor een waterplas van tientallen meters doorsnee ontstaan. Behalve de dammen vallen ook de vele ondergrondse gangen van de ene naar de andere vijver op. Omdat er aan de oevers weinig hogere taluds voorkomen was het bouwen van een gebruikelijke beverburcht in de oever van de beek niet goed mogelijk.

Voor de architect, die de bever is, niet echt een probleem. Op een eiland in een van de vijvers bouwde hij een zogenoemde beverhut.

Zo'n hut is een leger op een hoger gelegen plek. Wanneer zo'n leger bestaat uit een flinke stapel takken, met daar bovenop een komvormig leger bestaande uit kleinere takken, houtsnippers en modder, worden ze ook wel beverhut genoemd.

Op de foto (bij de pijl) is de hut in Gellik goed te zien.

De leden van de beverwerkroep luisteren aandachtig naar de uitleg van Jan Franssen

Kidsmiddag 4 september 2022

Digna Odekerken

Op 4 september was het stralend, warm weer en het knutselen tijdens de kidsmiddag kon dan ook buiten in de botanische tuin plaats vinden aan lange tafels in de schaduw van de bomen.

Het thema: help de vogels de winter door!

Nou, dat gaat wel lukken als het aan het enthousiasme van de “knutselaars” ligt. Er waren allerlei mooie en nuttige dingen te maken, zoals gevulde boomstammetjes, voederhuisjes, slingers van pinda’s; de voorbeelden hingen aan een touw en de benodigde materialen waren ook aanwezig, dus de kinderen konden gelijk aan de slag.

De meeste kinderen maakten twee of drie werkstukken en voor de kleinsten was er hulp aanwezig (IVN-vrijwilligers) bij het timmeren bijvoorbeeld (één van de meest geliefde activiteiten). Het gemaakte knutselwerkje – helemaal van natuurlijke materialen – werd mooi ingepakt en daarna in een tasje gedaan, klaar om mee naar huis te nemen of cadeau te doen aan bijvoorbeeld opa of oma.

De aanwezige fotograaf schoot mooie plaatjes en de ouders hadden een gezellige middag in een mooie tuin. Al met al een geslaagde middag voor zowel de ouders als de kinderen.

Complimenten voor de organisatie!

Op de volgende pagina een impressie van deze middag.

Foto's gemaakt door de vrijwilligers van deze middag

Natuurwerkdag, zaterdag 5 november 2022

Hub de Rooy

Op 5 november j.l. hield de excursiegroep van IVN Elsloo de jaarlijks terugkerende Natuurwerkdag in ons eigen bos op het landgoed Elsloo. In weilanden naast de achteringang van het park vonden dit jaar de activiteiten plaats waar een 28-tal vrijwilligers (4 jeugdigen en 24 volwassenen) op af waren gekomen. Het was boswachter van dienst, Gijs Ketelaars die vanaf 9.00 uur het startsein gaf vanaf de tent van het Limburgs Landschap die op deze plek stond opgesteld. Na een uitgebreide werkinstructie werden snel wat taken verdeeld over het hele gebied: een ploeg vrijwilligers ging naarstig aan de slag in het grote weiland bij de parking aan de achteringang; weer anderen gingen een tweetal paddenpoelen in het gebied opschonen door die te ont-

doen van wilgen en kleinere struiken, waarbij tevens de bodems van de poelen uitgediept werden. Weer een andere groep ging de begroeiing te lijf die dwars door het gebied liep. Hierbij werden de geveld bomen en struiken keurig opgestapeld zodat de opruimploeg naderhand ze gemakkelijk kon meenemen en afvoeren.

Na een uur wennen aan elkaar kwam de geweldige ploeg cateraars met de eerste koffie, thee en water om de ergste dorst te lessen. Want tijdens de eerste uren van die dag was het nog stralend weer en waren de ke- len al flink dorstig.

Nadat in de rest van de ochtend nog heel wat bomen waren geveld na het herhaaldelijk uitroepen van de gebruikelijke kreet: “van onderen”, kwam rond het middaguur nogmaals de cateringploeg ten einde de inwendige mens te versterken met overheerlijke soep, broodjes en een appel van de plaatselijke fruitboer Rien Pijpers.

Foto: Thea v.d. Gugten

*Ook de jongste deelnemers genieten van een welverdiende rust.
Foto: Margriet Roberts*

Ook na deze welkome tussenstop werden nog heel wat struiken en takken bij elkaar geraapt en opgestapeld. Tenslotte werd na de laatste zaagsnede rond 15.00 uur het eindsein gegeven, zodat iedereen op tijd thuis kon zijn en nog wat tijd overbleef om een glas te heffen op de goede afloop en op een geslaagde dag met tevreden gezichten.

Najaarswandeling Ingendael

Marjo Dullens

Zondag morgen 13 november, een prachtige zonnige maar nog frisse herfst ochtend in het Ingendael. Gids Raoul heet ons welkom in het gebied waarin hij zich tijdens zijn opleiding tot landschapsgids verdiept heeft en waar hij zijn hart aan verpand heeft.

Kasteel Sint Gerlach

We starten in de kunsttuin bij het prachtige kasteel Sint Gerlach, de plek waar in lang vervlogen tijden de heilige Sint Gerlachus verbleef. Gerlachus was een telg van een adellijke familie die met volle teugen genoot van de geneugten van het leven op stand. Toen zijn vrouw en kinderen overleden kwam hij echter tot inkeer, en verliet al zijn bezittingen om op bedevaart te gaan. Na 7 jaren keerde hij terug naar Houthem alwaar hij zijn intrek nam in een holle eik. Wat volgde waren tijden van wantrouwen en valse beschuldigingen, maar later ook verering, wonderen en uiteindelijk de heiligverklaring.

Raoul laat ons zien dat op het terrein van Chateau Sint Gerlach nog meer moois te ontdekken valt. De kunstwerken die verspreid over het grote grasveld staan zijn niet alleen te bewonderen maar ook te koop. Even verderop zien we een boom die oud-president George W. Bush in mei 2005 plantte ter gelegenheid van de oorlogsherdenking. Het houten paviljoen wat direct in het oog springt als je de oprijlaan naar de parkeerplaats van het Chateau oprijdt, is ontworpen door Limburgs trots architecte Francine Houben, die ook de bibliotheek in New York ontworpen heeft, én het stadskantoor van de gemeente Heerlen.

We verlaten het park rond het kasteel en Raoul laat ons kennismaken met het Ingendael, een gebied dat ooit landbouwgrond was maar waar de natuur inmiddels weer haar gang mag gaan. Het gebied werd ontdaan van de omheiningen tussen de akkers, de bemesting stopte, de bewerkte grond werd weg geschraapt en afgevoerd, de grote grazers werden geïntroduceerd, en de rest is geschiedenis.

Het gebied bestaat nu uit 4 zones:

- een natte zone
- kruidrijk grasland
- hellingbos
- plateaubos

In de toekomst wordt het gebied nog verder uitgebreid. Nu al kan het gebied veel overtollig water uit de Stra-beek herbergen en voorkomt daarmee dat te veel water direct de Geul in stroomt. Bij de toekomstige uitbreidingen zal de Geul nog meer ruimte krijgen om zijn loop te verplaatsen.

We begeven ons op een route van 3 kilometer door dit afwisselende en dynamische landschap. Tijdens het eerste deel van de route lopen we door het kruidrijke grasland. We ontmoeten de huidige bewo-

ners van het gebied: een groep Galloway runderen en een kudde Konikpaarden met een bijzondere haardracht: de manen ingedraaid met krulspelden van gedroogde zaaddozen.

Raoul loodst ons veilig langs de dieren en over het bruggetje over de Geul.

De bomen langs de Geul laten flinke sporen zien van bevervraat. De boshelling biedt op verschillende plekken zicht op open stukken mergel, een typisch kenmerk van dit Limburgse landschap. Maar we zien ook invloeden van buitenaf: de Japanse duizendknoop is ook hier begonnen aan een flinke opmars. Ook de reuzenbalsemien is een exoot die hier voorkomt maar er in feite niet thuis hoort. Wat ons brengt op één van de huiswerkd opdrachten die Raoul ons bij start van de wandeling meegegeven heeft: Met welke bedreigingen heeft dit gebied volgens jou te maken?

De invasie van exoten zoals bovengenoemde Japanse duizendknoop

Maar ook de (her)introductie van de bever, de landschapsarchitect en watermanager die veel goeds doet, maar inmiddels in dermate grote getalen aanwezig is dat hij ook behoorlijk wat schade aanricht. Ook verspreiden de wilde zwijnen zich steeds meer over de regio en komen op plekken voor waar ze in het verleden niet voorkwamen.

Stikstof beïnvloedt de flora in het gebied. Zo zien we steeds meer brandnetels in het gebied, een stikstofminnende plant

Afkalving van de mergelwand

En natuurlijk was daar vorig jaar het water. In deze regio stond in 2021 1000 hectare grond onder water. De wanden van de Geul slijten verder af: de versterkingen van de wand die jaren geleden aangelegd zijn om te voorkomen dat de wand instort en wegslaat, liggen inmiddels bloot. Maar de vele bomen in het water hebben de verwoestende waterstroom van 2021 wel geremd, en nog grotere schade voorkomen. Raoul laat ons

nadenken over de vraag: hoeveel ruimte moet de Geul krijgen, en welke consequenties mag dit dan hebben voor privé terreinen en gebouwen?

We sluiten de wandeling af met de laatste huiswerkopdracht: welke tips en adviezen zou jij de mensen willen geven die dit gebied beheren? Na alles wat Raoul ons de afgelopen twee uren heeft laten zien, komen we tot het volgende advies: laat de natuur zoveel mogelijk zijn gang gaan, en grijp alleen daar in waar het strikt noodzakelijk is.

Bedankt Raoul, voor een mooie en leerzame wandeling in een bijzonder gebied!

Bedankt medewandelaars voor een gezellige wandeling die we en petit comité afgesloten hebben met een lekker kopje koffie bij de aangrenzende brasserie.

Foto's: Pierre Reubsaet

Vogelwandeling 16 oktober 2022

Peter Lefèvre

Het was een aangename warme ochtend voor midden oktober, een perfecte dag voor een vogelkijk-wandeling. Om negen uur gingen we van start we met een enthousiaste groep van vijftien mensen. Leden van IVN Elsloo waren ruim vertegenwoordigd en daarnaast waren er ook nog twee enthousiaste gasten.

Dit jaar hebben we de route iets aangepast in verband met werkzaamheden in de omgeving van de Maasband.

Al snel werden overvliegende groepjes vogels gespot, onder andere aalscholvers, holenduiven en verschillende soorten ganzen. De luidruchtige grauwe gans en Canadese gans waren regelmatig te zien in de lucht. Aangekomen bij het grote grindgat waren veel watervogels te zien, die het wel naar hun zin hadden op het water. Verschillende soorten eenden waren nog hun ontbijt aan het zoeken door regelmatig kopje onder te gaan. Ook wel grondelen genoemd.

Er dobberden ook eenden en ganzen lekker op het water genietend van de ochtendzon. Of hadden ze nog last van een kater of ochtendhumeur? Wat ook opviel, het grote aantal blauwe reigers, die statig langs de kant van het water stonden.

Deze locatie bij het grindgat bood veel kijkplezier voor de enthousiaste groep.

Op deze plek namen we ruim de tijd om vogels te observeren en te determineren. Enkele leden van de vogelwerkgroep hadden voldoende parate kennis om de watervogels snel te herkennen en uitleg te geven.

Dit wakkerde bij de andere kijkers het enthousiasme nog meer aan.

Foto: Ben Mostert

Het grindgat achter ons latend, liepen we verder richting Maas. Al snel werden we verrast door de veldleeuwerik en putters. De kleuren van de putters werden mooi uitgelicht door het najaarszonnetje, echt een lust voor het oog. Ook het heen en weer gefladder van tak naar tak of van kaardebol naar kaardebol, is prachtig om te zien. Ze raken maar niet uitgeput(terd).

In het steeds warmer wordend zonnetje liepen we verder langs de Maas, die enkele tientallen meter verder van ons stroomde. Hierdoor hielden we voldoende afstand van de watervogels, om ze ongestoord te observeren in hun natuurlijke gedrag.

Ook hier zagen we groepjes Canadese ganzen, grauwe ganzen, aalscholvers en kokmeeuwen.

We lopen verder over een gedeelte van grensmaas-route, langs moedertje Maas. De veel bezongen rivier, van Maastricht tot Rotterdam.

De Maas neemt en geeft, voor vogelliefhebbers geeft de Maas een ruim scala aan watervogels in elk seizoen. Onder andere grote zaagbek, grote zilverreiger en de kleine plevier.

Na een gezellige vogelkijkwandeling, georganiseerd door de vogelwerkgroep van het IVN Elsloo, liepen we terug naar het startpunt tevens ook eindpunt van de wandeling.

Overige foto's: Pierre Reubsaet

IVN wandeling van 16-10-2022

Weer: zon en wind

Deelnemers : 15

1	Aalscholver	24	Kuifeend
2	Blauwe Reiger	25	Nijlgans
3	Fuut	26	Putter
4	Graspieper	27	Rietgors
5	Grauwe Gans	28	Roodborst
6	Groene Specht	29	Roodborsttapuit
7	Grote Canadese Gans	30	Slechtvalk
8	Grote Zaagbek	31	Slobeend
9	Grote Zilverreiger	32	Smient
10	Heggenmus	33	Spreeuw
11	Holenduif	34	Stormmeeuw
12	Houtduif	35	Torenvalk
13	Huisemus	36	Veldleeuwerik
14	IJsvogel	37	Vink
15	Kauw	38	Wilde Eend
16	Kievit	39	Winterkoning
17	Kleine Plevier	40	Wintertaling
18	Klein Mantelmeeuw	41	Witte Kwikstaart
19	Kneu	42	Zilvermeeuw
20	Knobbelzwaan	43	Zwarte Kraai
21	Kokmeeuw	44	Zwarte Roodstaart
22	Koolmees		
23	Krakeend		

Bezoek IVN-Elsloo aan Dierenopvangcentrum Opglabbeek

Nel de Geus

Op zaterdag 8 oktober heeft een aantal leden van afdeling Elsloo van het IVN een bezoek gebracht aan het dierenopvangcentrum in Belgisch Limburg, in Opglabbeek. Henk Jacobs nam het initiatief voor dit bezoek en een aantal enthousiaste IVN-leden ging mee. Ook ik ging graag mee. Ik ben al lang donateur van deze stichting en wilde de locatie ook eens in het echt zien. We verzamelden ons om 13 uur in Opglabbeek op het industrieterrein bij de ingang, waar we opgehaald werden door onze gids.

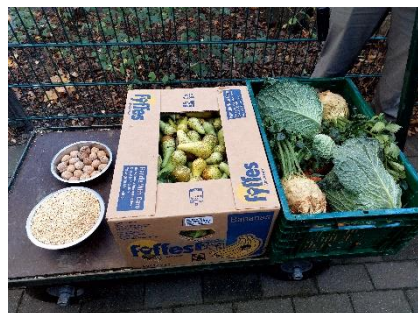
Het doel van het Natuurhulpcentrum is om zieke en gewonde wilde dieren op te vangen. Hiervoor beschikt men over dierenartsen, een operatiekamer, couveuses voor babydieren, verwarmde binnen-verblijven, vijvers voor watervogels en grote vliegkooien voor roofvogels. Ook verzorgt men exotische dieren, die in beslag worden genomen bij b.v. circussen of dierenhandelaars.

Soms ook bij particulieren, die dieren houden die verboden zijn bij wet als huisdier. In deze tijd ook dieren uit dierentuinen in Oekraïne...

Na een interessante film over het werk van het centrum, waarbij we koffie of thee kregen, zijn we naar buiten gegaan om wat meer toelichting te krijgen over de vangmethoden die we in de film gedemonstreerd hebben gekregen. Want

hoe vang je een ree in paniek? Hoe maak je een roofvogel los uit het prikkeldraad? Hoe breng je die naar het centrum? Onze gids demonstreerde de kist waarin de dieren opgesloten worden om rustig, met de geur van

een ander dier b.v., vervoerd te kunnen worden. Na deze demonstratie kregen we een enthousiaste en uitgebreide rondleiding over het terrein en langs de opgevangen dieren. De gids liet ons ook zien wat veel sponsoren en donateurs voor

elkaar hebben gekregen: een mooi gebouw waar het eten voor de dieren klaargemaakt wordt en verwarmde kooien zijn. De stichting ontvangt geen subsidie; men is afhankelijk van giften en donateurs.

Ingang

Vangnetten...

Natuurlijk waren we best nieuwsgierig om te zien wat voor dieren er momenteel opgevangen worden. Elke dag komen er nieuwe dieren bij en gelukkig gaan er ook geregeld dieren weg. Het hoofddoel voor de wilde inheemse dieren is vrijlating op een veilige plek en dat gebeurt ook meestal. Denk aan jonge vosjes, reeën, uilen en roofvogels, duiven, jonge vogels in het voorjaar en egels.

Men zoekt dan een dierenpark of een safaripark. Voor de echt uitheemse dieren zijn andere mogelijkheden lastig te vinden maar gelukkig lukt het toch nog vaak. Denk aan beren uit circussen die naar een berenbos zoals in Rhenen of een andere berenopvang kunnen. Leeuwen of luipaarden kunnen, vaak na heel lang overleggen, naar een safaripark in Spanje, Zuid-Afrika of soms in België. Deze dieren hebben vaak een lange lijdensweg achter de rug en we gunnen hen nog een paar mooie jaren.

Wij hebben veel dieren gezien deze middag: vogels (weinig jonge vogels, het is herfst, in het voorjaar is dat wel anders) zoals duiven, uilen waaronder de oehoe, steppe-arenden, grote Amerikaanse arenden, ganzen, zwanen en verschillende soorten eenden. Verder servals, een resusaapje, een wolf, wasberen enz.

De grote, niet-inheemse dieren: 2 luipaarden, 2 leeuwen, 2 beren zijn alle in beslaggenomen dieren en dieren uit dierentuinen in Oekraïne.

Helaas liet de das zich niet zien aan de dassenwerkgroep. De groep had de stille hoop eens een echte levende das te zien... Er is een burcht nagebouwd en ja, daar blijven ze natuurlijk lekker in overdag. Veel dieren krijgen een zo goed aangepast verblijf met schuilmogelijkheden, want nogmaals, het doel is vrijlating in de natuur en dan is het veel beter dat de dieren bang blijven voor mensen.

Foto aangelegde dassenburcht

De rondleiding eindigde in de winkel van het hulpcentrum. Hier is vogelvoer verkrijgbaar, kleine attenties en andere zaken die met het werk te maken hebben en natuurlijk kan men zich hier opgeven als donateur. Hopelijk is dat ook door een aantal van ons gebeurd want het is heel nuttig werk en onze wilde dieren hebben het vaak heel moeilijk.
Het was een interessante middag!

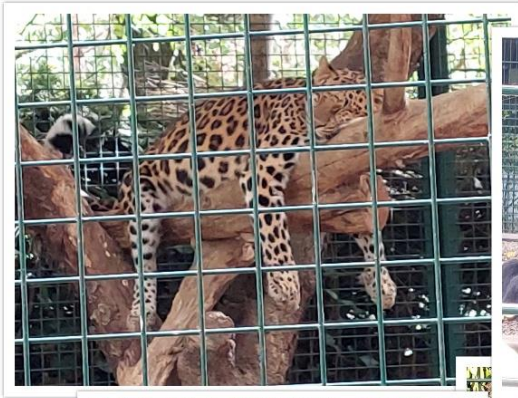
Wilt u donateur worden? Dit zijn de gegevens:

De site is: www.natuurhulpcentrum.be

Hier vindt u alle verdere informatie over het werk van het centrum, de mogelijkheid om te steunen en/of donateur te worden. Kijk eerst naar het filmpje, dan weet u precies waarom!

Het bezoekadres is Industrieweg Zuid 2051; 3660 Oudsbergen / Opglabbeek. Bezoek is mogelijk na afspraak

Strandjuttten langs de Maas

Henk Jacobs

Alweer de vierde opruimactie na de grote overstroming van juli 2021. En nog steeds komt er afval tevoorschijn in de lage bedding van de Maas waar het lange tijd onder water verborgen was. De extreem lage waterstand van juli-augustus bracht dat allemaal aan het licht; werk aan de winkel. Maar ook in de struiken ligt er nog veel; elke keer als je gaat kijken zie je weer plastic in de bush. Eerst zie je niks, ga je voorbij de struik ligt er plotseling een stuk plastic of een autoband. Opruimen is een kwestie van de lange adem.

Zaterdag 17 september was geprikt om er op los te gaan. Niet geheel toevallig ook de World Cleanup Day, we gaan mee in de vaart der volkeren. En we zijn niet de enigen, langs de gehele Limburgse Maas zijn er groepen die aan de slag gaan, van Eijsden tot Mook en nog verder.

Een hele organisatie. IVN Nederland coördineert het geheel, zorgt voor publiciteit en een centraal aanmeldpunt. En belangrijk, ondersteund door een paar sponsores die zorgen voor de centen en materialen. Wij waren zo gelukkig dat DSM Nederland en Nalco ons hielpen, geweldig. Van alles moet onderzocht en geregeld worden, van vergunningen, publiciteit, verzamelpunten, zakken, containers, prikkers en handschoenen. En niet te vergeten de trekker van Jo voor het vervoeren van de afvalzakken naar de verzamelpunten. En dit jaar voor het eerst: een koek-en-zopie tent en voor als het te spannend wordt, een heuse Dixie.

Terug naar 17 september, aanvangstijd 10 uur. Alle voorwerk heeft gelooft: er waren ruim 60 aanmeldingen, veel bekende gezichten. Er was koffie en een lekker stukje vlaai, gezellig, met dank aan de cateraar van DSM. Nadat iedereen voorzien was van een paar handschoenen, een Maas Cleanupshirt, een knijper en met instructies door Maurice, gaan we het terrein in. Een aantal gaat richting Geulle om van daaruit op te stappen.

De dagen daarvoor had het flink geregend; de Maas was een halve meter opgekomen en het aangespoelde spul verdween dus weer onder het water. Jammer. Dan maar hogerop in het struikgewas. Het resterende afval was vaak moeilijk bereikbaar in de bush-bush. Al struinend de weg zoekend en speurend naar afval, soppend door de natte ondergrond, niet meer dan een paar meter zicht tussen het gebladerte en dan verlies je al snel de collega's uit het zicht en verlies je alle gevoel van richting.

En dan nog met de volle zak op zoek naar de hoge dijk zodat Jo met de trekker het later kan oppikken.

Expeditie Robinson is hier niks bij. Waardering en complimenten voor onze opruimers.

Om 13.00 werd afgesloten, napraten met een kop soep en heerlijke sandwiches. Nalco had voor iedereen nog een gewilde dopper-fles geregeld. Iedereen was trots en tevreden, ondanks de ontberingen. Een paar personen van de organisatie bleef nog een tijdje hangen om de resterende afvalzakken te verzamelen en de zaak netjes achter te laten. Resteert een grote berg afval bij het oude veer en ook een berg voor Geulle. Het was weer de moeite waard. Begin volgend jaar is er weer een actie, iedereen is welkom om mee te doen. Tot dan.

Vogelkijkwandeling Meers 13-11-22

Peter Lefèvre

Op 31 november, de 317de dag van het jaar, was de laatste vogelkijkwandeling van 2022, onder leiding van vogelwerkgroep De Wouw.

November wordt ook wel nevelmaand genoemd, daar was op 13 november niets van te merken. Het zonnetje scheen volop, en de hoge temperatuur zorgde voor aangenaam wandelweer en een opperbeste stemming.

Op de parkeerplaats van de fanfarezaal zijn we gestart, met 16 personen, IVN-leden en gasten. Van hieruit liepen we in de richting van de Maas, die niet hoog stond en rustig stroomde.

Er was ruim gelegenheid om te fotograferen tijdens de wandeling. Meerdere mensen maakten hier gebruik van.

In het zonnetje werden de vogels mooi belicht en zagen er op z'n zondags uit. Om ze op de foto te krijgen wil niet altijd lukken. Heb je de camera op de vogel gericht vliegt deze net weg. Dan denk je: "verhip... de vogel is gevlogen."

Gelukkig waren er ook momenten dat de vogels lang van het zonnetje aan het genieten waren en het mogelijk was om ze op de digitale plaat vast te leggen.

Buizerd

Foto: Els Driessen

Puttertje

Foto: Els Driessen

Tijdens de vogelkijkwandeling zijn er zeker 45 soorten vogels waargenomen; weliswaar niet door iedereen, maar onze vogelwaarnemer- notulist Ben noteert in zijn intern geheugen de vogels, die hij of anderen zien.

Pijlstaart, grote zilverreiger, smient, slobeend en tafel-eend zijn bijzondere vogels, die je niet in elke vijver of plas ziet, maar die we hier hebben waargenomen.

De kleinere vogels, onder andere waterpieper, witte kwikstaart en de dodaars zijn moeilijker te zien. Ze zijn goed gecamoufleerd tussen de maaskeien.

We vervolgden onze weg verder langs de Maas, tot aan de grote steen die het keerpunt van de wandeling was. Door werkzaamheden in het grensmaasgebied konden we niet verder en liepen we gedeeltelijk dezelfde weg terug.

We lieten de Maas achter ons en liepen over de verharde weg langs het grindgat, waar nog verschillende watervogels waren te zien.

De laatste vogelkijkwandeling van 2022 liep ten einde. Het was een gezellige ochtend die werd afgesloten met een kopje koffie of een warme chocolademelk in de Witte Börstel.

Wie weet zien we elkaar in 2023 terug bij de vogelwandelingen van vogelwerkgroep de Wouw, IVN Elsloo.

Wat zit daar nu?

Foto: Els Driessen

WOUW wandeling van 13-11-2022

Weer: zonnig. Deelnemers: 16

1	Aalscholver	25	Nijlgans
2	Blauwe Reiger	26	Pijlstaart
3	Buizerd	27	Pimpelmees
4	Dodaars	28	Putter
5	Ekster	29	Roek
6	Gaai	30	Roodborst
7	Graspieper	31	Slobeend
8	Grauwe Gans	32	Smient
9	Groene Specht	33	Spreeuw
10	Grote Canadese Gans	34	Staartmees?
11	Grote Zilverreiger	35	Tafeleend
12	Holenduif	36	Torenavk
13	Houtduif	37	Veldleeuwerik
14	Huismus	38	Vink
15	Kauw	39	Waterpieper
16	Kievit	40	Wilde Eend
17	Kleine Mantelmeeuw	41	Winterkoning
18	Knobbelzwaan	42	Wintertaling
19	Kokmeeuw	43	Witte Kwikstaart
20	Kolgans	44	Zilvermeeuw
21	Krakeend	45	Zwarte Kraai
22	Kuifeend		
23	Kwaker		
24	Merel		

De Roesjer en de stiltewandeling in het hoge bos

Laura Pleij

Op een zonnige en warme zondag, terwijl het toch al 30 oktober is, wandelt een groep IVN'ers en belangstellenden naar het hoge bos van Elsloo. Met rustige pas leidt Gertie Cordewener ons naar de eerste van vier stopplaatsen voor het uitvoeren van opdrachten. Het is een stilte-wandeling. Dus beperk ik me hier tot het beschrijven van de opdrachten en enkele eigen ervaringen. Bij de eerste stopplaats kijken we, om te focussen, door een kartonnen kader. In eerste instantie wordt mijn panoramablik op het groene landschap louter gehinderd door het kartonnen frame. Door te focussen en binnen het kader te blijven turen verschuift mijn aandacht uiteindelijk naar een kale en afgezaagde boom.

Zonder praten gaan we gaan verder. Voetstappen en andere geluiden zijn goed te horen. In het bos aangekomen klinken alle geluiden weer anders. Bij de tweede stopplaats luisteren we en het lijkt even alsof het vlakbij

hard regent. Het blijkt echter het stromende beekwater van de Roesjer te zijn. Met gesloten ogen vallen nog meer verschillende geluiden op. Mijn oren beginnen aangenaam te kriebelen.

Bij stop drie liggen diverse boomstammen. Hier zijn verschillen in hardheid en structuur goed te voelen. De ene stam is ribbelig, hard en niet te bewegen. Andere stammen zijn zachter, al dan niet bedekt met mos, versplinterd of rul door verregaande ontbinding.

Foto's: Margriet Roberts

Vervolgens lopen we vanuit het besloten bos naar het open veld. Bij deze laatste stop maakt diversiteit plaats voor een open en monotoon cultuur landschap. Hier is het zowel lichter als weidser. De horizon boven de heuvels maakt nieuwsgierig.

We lopen verder en dalen tenslotte af naar de heemtuin. In deze prachtige tuin wacht ons in het lommer een sfeervol met herfstbladeren versierde en gedekte tafel. Actieve IVN'ers verrassen ons met koffie, zelfgemaakte cake en pompoensoep. Wat een traktatie na een geslaagde stiltewandeling!
Hartelijk bedankt.

Nagenieten

Foto: Marjo Dullens

Dialezingen tweede seizoenshelft en jaarlijkse wandeldag 2022-2023

Chris Wolthuis, Martin Meulenberg

Direct na Nieuwjaar vervolgen wij met de dialezingen in januari, februari en maart op de eerste maandag van de maand in het Maaslandcentrum aanvang 20.00 uur. De onderwerpen van januari en februari zijn geruild. In januari is het onderwerp “Invasieve exoten” en in februari komt René Krekels met een vervolg op een vorige serie.

Maandag 2 januari a.s.

Wim Derks, natuurgids bij IVN-Meerssen, IVN-Ulestraten en het Limburgs Landschap geeft een dialezing met Power Point presentatie over het onderwerp: “Invasieve exoten, ongewenste nieuwkomers in onze natuur”. Wim en Els Derks hebben zich in dit onderwerp verdiept en geven ons een inkijkje in de gevaren van deze zogenaamde invasieve exoten. Er komen steeds meer exotische planten en dieren in ons land die tot een plaag kunnen uitgroeien en onze inheemse flora en fauna bedreigen. Moeten en kunnen we er iets tegen doen? Deze vragen en andere onderwerpen komen aan de orde.

Maandag 6 februari a.s.

René Krekels (1962 Geleen) uit Malden bij Nijmegen, is bioloog en natuurfotograaf, met een voorliefde voor het gedrag van de kleinere dieren en natuurfotografie. Reeds eerder gaf René met succes bij ons diapresentaties waaronder “Bedgeheimen van kleine dieren”. René heeft op deze succesvolle lezing een vervolg gemaakt “Bedgeheimen van kleine dieren deel 2”. Een geweldige diapresentatie, zeker zo leuk en onderhoudend als deel 1, over onze bijzondere insecten, spinnen en andere kleine dieren. De zeer bijzondere opnamen van René spreken tot ieders verbeelding.

Maandag 6 maart a.s.

Presentator Olaf Op den Kamp, Morsbach - Schleiden (Eifel), met het onderwerp: Nationale Parken in Spanje met speciale aandacht voor vogels.

In deze lezing maken we kennis met de flora, fauna en landschappen van enkele Nationale Parken in Spanje. Voor het voetlicht komen: de Coto de Doñana, een moeras-en duingebied met flamingo's, diverse soorten reigers, Moorse nachtzwaluw, purperkoet en blauwe

ekster, en een exotische flora. De Pyreneeën met beuken-, dennen- en zilversparrenbossen en kale rotsen waaromheen alpenkraaien en lammergieren cirkelen. Ook groeien hier bijzondere planten, unieke soorten die nergens elders voorkomen. Vervolgens zien we in de Sierra Morena zwarte varkens in de dehessas (weiden) en de uitgestrekte plantages van steeneiken. In de Sierra de Gredos en in de Sierra Nevada zien we de Iberische steenbok en diverse soorten narcissen. Een fraai moerasgebied is de Ebro-delta en op rustige stranden broeden vorkstaartplevieren en in de rietlanden zijn zangvogels en reigerachtigen.

Zaterdag 22 april a.s

22 april 2023: Wandeling door het dal van de Roer. Tijdens onze jaarlijkse bustocht onder leiding van Olaf Op den Kamp maken we kennis met het dal van de Roer. We beginnen nabij Untermaubach waar de Koppelstein de laatste uitlopers van het Buntsandsteingebirge vormt. Daarna lopen we met steeds weer mooie uitzichten op het dal van de Roer door weilanden, bloeiende hoogstamboomgaarden, gele koolzaadvelden en bloemrijke graslanden met Gulden sleutelbloemen en fluitenkruid in de richting van Kreuzau. In de bossen bloeien bosanemonen, longkruid en diverse soorten viooltjes. Daarna dalen we af in het dal van de Roer en volgen de uitgestrekte ooibossen met wilgen en elzen langs de oever. Langs het water bloeien soorten als gevlekte dovenetel en groot hoefblad en in de bomen zingen allerlei zangvogels. Wie weet zien we een waterspreeuw of een grote gele kwikstaart. Ook bezoeken we het fraaie landgoed rondom Schloss Burgau. In de uitgestrekte bossen hier leven eekhoorns en allerlei soorten spechten, waaronder de middelste bonte

specht. Deze Eifelwandeling heeft een totale lengte van circa 12 km, maar kan desgewenst hier en daar worden ingekort. Wel moet er hier en daar (kort) een stukje geklommen of gedaald worden, denk dus aan goede wandelschoenen en eventueel een paar wandelstokken. Vergeet ook uw boterhammen en voldoende drinken niet.

Praktische gegevens:

Vertrek **8.30 uur** Dorine Verschureplein, met touringcar Vliex, terug in Elsloo rond 18.00 uur.

Prijs € 17,50 per persoon. Opgave vanaf 1 januari; indien mogelijk het liefst per e-mail

mjmeulenberg01@hetnet.nl

De Buntsandsteinrots Hochkoppel

Voorjaarsbloei bij Winden

Foto's: Olaf Op den Kamp

Paddenstoelen

Nel de Geus

Herfst oktober 2022

*Behalve de vliegenzwammen staat rechtsboven de regenboogrus-sula (waarschijnlijk) en de bruine is een parelamaniet.
Met dank aan Jo Bollen.*

Egelopvang

Stel je tuin beschikbaar voor het uitzetten van egels. Als je een gesloten tuin hebt, die geschikt is, kunnen we er egels uitzetten die (nog) wat ondersteuning nodig hebben. Je zorgt er bijvoorbeeld voor dat ze altijd eten, drinken en een veilige slaapplek hebben.

Voor meer info: 06-30881163 (dagelijks van 9.00 tot 15.00 u), mailen kan ook:

egelopvangstein@gmail.com

Nestkastcontrole november 2022

Peter Lefèvre

Zoals voorgaande jaren hebben de leden van de vogelwerkgroep, Tjeu, Pierre, Nol en Peter, de 52 nestkasten gecontroleerd en schoon gemaakt. Deze klus hebben we verdeeld over twee ochtenden, 4 en 11 november. Negenentwintig nestkasten waren bewoond geweest.

*De schoonmaakploeg aan het werk
Foto: Pierre Dukers*

De koolmees en de pimpelmees hadden het meest gebruik gemaakt van de nestkasten, gemaakt door leden van de vogelwerkgroep.

Ook ontdekten we dat sommige kasten gebruikt waren als slaap of schuilmogelijkheid. Dit was te zien aan de poepjes die op de bodem lagen. In een enkele kast was een begin gemaakt om een nestje te bouwen.

Tot onze verbazing lagen in een van de nestkasten maar liefst 9 niet uitgebroede eitjes. Het zal altijd een vraag blijven wat er met ma en pa koolmees is gebeurd. Ook dit gebeurt in de natuur.

Door een onbekende reden was een nestkast van de bosuil verdwenen, alleen de spijker zat nog in de boom, ra, ra hoe is dit nou mogelijk?

Overige foto's van de schrijver

Na al het klim en klauterwerk zijn de nestkasten weer spic & span schoon voor het komend broedseizoen.

Jaarprogramma 2022 / 2023

Vogelwerkgroep de Wouw

Donderdag 15 december 2022

Punt-Transect-Tellingproject (PTT)

Vertrek om 9.00 uur bij de kasteeltoren en botanische tuin in Elsloo.

Zondag 26 februari 2023

Wandeling o.l.v. de vogelwerkgroep in Kelmond en omgeving.

Vertrek om 9.00 uur bij de trappen naar de Mariakapel aan de Molenberg in Beek.

Zondag 16 april 2023

Wandeling o.l.v. de vogelwerkgroep in het Elsloose deel van het Bunderbos.

Vertrek om 9.00 uur bij de kasteeltoren en de botanische tuin in Elsloo.

Zaterdag 7 oktober 2023

Landelijke Birdwatch-telling in het buitengebied van Meers.

Vertrek om 9.00 uur bij de kleine poel naast het voetbalterrein van Meers.

Zondag 15 oktober 2023

Wandeling o.l.v. de vogelwerkgroep in de Maasband.

Vertrek om 9.00 uur bij de kleine poel naast het voetbalterrein van Meers.

Zondag 12 november 2023

Wandeling o.l.v. de vogelwerkgroep bij de grindgaten van Meers.

Vertrek om 9.00 uur bij de Fanfarezaal in Meers (bij de Witte Börstel).

Donderdag 21 december 2023

Punt-Transect-Tellingproject (PTT)

Vertrek om 9.00 uur bij de kasteeltoren en de botanische tuin in Elsloo.

Jaarprogramma Excursiewerkgroep 2023

Maandag 26 december 2022

Start: 14 uur.

(Nadere info via de website en nieuwsbrief t.z.t.).

Zondag 19 maart

Stiltewandeling

Start 9 uur. Gids: Gertie Cordewener.

(Nadere info via de website en nieuwsbrief t.z.t.).

Maandag 10 april (Paasmaandag)

Voorjaarswandeling

Start 10 uur.

(Nadere info via de website en nieuwsbrief t.z.t.).

Zondag 23 april

Bloesemtocht Terhagen / Catsop

Start 14 uur. Medammerweide.

Gids: Hub de Rooy met ondersteuning van Wouter Jansen.

Maandag 29 mei (2^e Pinksterdag)

Wandeling i.c.m. dassenwerkgroep

Start 10 uur. (Nadere info via de website en nieuwsbrief t.z.t.). Gids: Raoul Kleijntjes; in samenwerking met dassenwerkgroep.

Juni/juli

Avondwandelingen vuurvliegjes

Data afhankelijk van de weersomstandigheden.

Gids: Gertie Cordewener.

Zondag 27 augustus

Heidewandeling

De bloeiende hei in het Nationaal Park in België.

Verzamelen: 10 uur Dorine Verschureplein.

Carpoolen mogelijk.

Zondag 8 oktober

Vroege ochtendwandeling

Start 7.30 uur. Gids: Gertie Cordewener

(Nadere info via de website en de nieuwsbrief t.z.t.).

Zondag 29 oktober

Stiltewandeling

Start 9 uur. Gids: Gertie Cordewener

(Nadere info via de website en nieuwsbrief t.z.t.)

Zaterdag 4 november

Natuurwerkdag

(Nadere info via de website en nieuwsbrief t.z.t.)

Dinsdag 26 december

Winterwandeling

Start 14 uur.

(Nadere info via de website en nieuwsbrief t.z.t.).

**Voor alle wandelingen van de excursiewerk-
groep geldt: opgave via de mail:**

lvn.elsloo@gmail.com

Maximaal aantal deelnemers 20 !!!

Ooibossen langs de Roer

Foto: Olaf Op den Kamp

Kidsactiviteiten voor kinderen van 4 tot 12 jaar

Voor deze activiteit hoeft men zich niet op te geven; ouders/grootouders zijn van harte welkom om samen met de kinderen aanwezig te zijn in de botanische tuin Elsloo van 14 tot 16.30 uur.

Zondag 7 mei

Voorjaarsactiviteit: *“Wie zaait zal oogsten”*

Zondag 2 juli

Zomeractiviteit: *“Geuren en kleuren”*

Zondag 10 september

Herfstactiviteit: *“Help de vogels de winter door”* of *“Kriebelende beestjes”*

Zondag in december

Winteractiviteit: *Kerstversieringen maken*
(Onder voorbehoud)

